

DEMOKRATA POLSKI.

Demokrata Polski wychodzi raz na tydzień. Prenumerata na czwarte roku wynosi franków trzy.

Adres Redakcyi à M. Mathieu Stecherski, 5, rue de Touraine St Germain, Paris.

Dnia 9 czerwca 1849.

JEDNOLITOŚĆ NIEMIEC.

II.

Powstanie w Badeńskim i w Palatynacie, jako odrodzenie zwichniętej rewolucyi niemieckiej, jako nieodzowna dążność do homogenii a przeto do Rzeczypospolitej, jest faktem wielkiej wagi dla ogólnej europejskiej sprawy, a mianowicie dla Węgier i dla Polski.

Cośmy zapowiadali od roku w Kraju i za granicą (1), to dziś nagle i niewątpliwie wynurza się na jaw, z mglistych tumanów zbrodniczej intrygi i dyplomatycznej szacherki. Solidarny spisek monarchów występuje jako jawna zbrojna koalicja. Bój to wstępny a śmiertelny, starego świata z nowym; monarchizmu i arystokracji z Rzeczpospolitą — Pierwszego chorągiew w Petersburgu, drugiej w Paryżu. Minał czas klamanego królów liberalizmu a rzeczywistej Ludów głupoty. Nie płużą już dalej owe sztuczne większości sejmowe, owe odpowiedzialne niby ministerya, owe tysiączne konstytucyjne kuglarstwa. Precz wywody i dowody, precz sejmowe gawędy i spory. Koalicja monarsza wyruszyła w pochód — bagnet i działa jedynym jej argumentem: *ultima ratio regum!*

W roku przeszłym rewolucja europejska mogła być na wstępie skojarzyć solidarną narodów Ligę i za uciekającymi monarchami wyrzucić na cztery wiatry popiół spalonych tronów — ale Francja nie spełniła obowiązku inicjatywy; ale każdy kraj robił rewolucję na swą rękę, ruchy więc oderwane, pojedyncze, pelzły koleją, jeden po drugim; Europa spłynęła krwią zmarnotrawioną i monarchizm wypłynął z niej na wierzach potłuczony, skalany, lecz żywy.

Mędrszy od rewolucyi, nie stąpił on krokiem pojedynczo, nie ruszył się nigdzie samopas i bez wzajemnego porozumienia. Sternik tegoczesnego monarchizmu, *Mikołaj*, stał się niewidomym motorem niezliczonej szajki dyplomatów, ministrów, jenerałów, począwszy od Stainekerów do Radeckich i Jelaczyców, od Pilersdorfów do Giobertych i Gagernów, stał się on duszą i mistrzem konstytucyjnych doktryn i obłud, kotwicą zbawienia dla arystokracji, kramarstwa, biurokracji i wszystkich samolubów bez serca i sumienia, których ojczyzną — *przywilój*, a Bogiem *worek*. Zamalgamowawszy tę pstrą mieszaninę zbrodniarzy z powołania i głupców wciągniętych w spółkę zbrodni, wywiczyszy ich częścią do

dyplomatycznego i sejmowego oszustwa, częścią do żołdackiego terroryzmu i bratobójstwa, przysposobiwszy sobie i reakcyi w całej Europie posłuszne i wygodne narzędzia — Mikołaj występuje nakoniec, jako widoma głowa i naczelnik koalicji.

Monarchizm korzystając z gnuśnej ślepoty francuzkiego rządu, ubiegł rewolucję w zawiązaniu ligi i w rozpoczęciu zaczepnego boju.

Bój ten zamieni się wkrótce w powszechną wojnę — wszystkie kraje, rade nie rade, będą musiały stanąć pod tą, lub ową chorągwią.

Ostatecznym celem koalicji jest *Paryż*, jako matcznik rewolucyi, jako najważniejsze jej stanowisko, jako klucz europejskiego bojowiska.

Jakakolwiek może być dążność terażniejszego francuzkiego rządu, Rzeczpospolita Lutego nie wylamie się z pod ogólnego prawidła. Będzie walczyła — tym niekorzystniej, im później. Francja jest głównym zastępem, odwodem rewolucyi europejskiej — przednią zaś jej strażą Węgry i Polska. Szeroki przestwor Niemieckiej ziemicy odcina straż przednią od odwodu, od głównej działalności podstawy. Pomyślny obrót niemieckiego powstania, zwiąże Francję z Węgrami i Polską, odwód z posterunkiem wysuniętym naprzód i zapewni do razu niewątpliwie zwycięstwo wyzwajającym się narodom.

Pokonanie zaś terażniejszego w Niemczech ruchu, przy koniecznym acz chwilowym zwatleniu rewolucyjnego ducha, przedłużyłoby odcięcie Węgrów od Zachodu, a koalicja zgruchotawszy ich połączonemi siłami, wnet przez otwarte i odurzone Niemce, lunęłaby ognistą lawą na Francję, porywając wszystko i garnąc za hałem mocą samego pędu i olbrzymiego brzemienia wschodu i północy.

Natenczas wojna europejska, która w roku przeszłym mogła być rozstrzygniętą nad Dnieprem i Dźwiną, która dziś powinna rozstrzygnąć się nad Wagą i Wisłą, przeskoczyłaby przez Ren na belgijską i francuzką ziemię — z ostatnim niebezpieczeństwem, nie już samą Rzeczpospolitą francuzką, ale wszystkich Ludów, ale z niebezpieczeństwem cywilizacji i całego postępu człowieczeństwa.

Stąd wynika niezmierna ważność niemieckiej rewolucyi dla całej Europy, a mianowicie dla nas, bo Polska, to postaremu ochronna grobla chrześcijaństwa od zatorów azyatyckiej czerni — bo Polska, to integralna część przyszłego składu wyzwolonej Europy i jakoby ostatni, szluszujący kamień, w sklepieniu ogólnej wolności.

Kiedy więc zmartwychwstanie Polski jest nieodzo-

(1) *Demokrata Polski*, *Dziennik Stanisławowski*, *Gazeta Narodowa Lwowska* i inne demokratyczne pisma czasowe, tudzież Protestacya Komitetu Krakowskiego, z dnia 26—27 kwietnia 1848.

wnym, widzialnym i dotykającym rezultatem zwycięstwa, ogólnej, europejskiej rewolucji, a szczęśliwy obrót niemieckiej sprawy, nie tylko dopomoże ku zwycięztwu, nie tylko je przyspieszy ale nawet zapewni i poniekąd rozstrzygnie — przeto powinność nasza niewątpliwa i jasna, ścieżka widna, kierunek wytyczny.

Powstanie Badańskie już teraz, samem zjawieniem się swoim, wyświadcza ogromną pośrednią przysługę ogólnej rewolucji. Czyżby Prusak pozostał ostatnim i bezczynnym w zbójcekiej trójce? Czyżby nie pospieszył za spółnikami swymi ku *przywróceniu* na Węgrzech, Warszawskiego, Lombardzkiego i Drezdeńskiego porządku? Garstka to powstańców Badańskich, już w części popsuła szyki ogromnej koalicji; już car odkomenderował pruskie pułki swoje, i nie samotrzeci jak zamierzał — ale *we dwóch*, rozprawi się z rewolucją węgierską.

Rzecz pewna że ruch Badański nawet w najgorszym razie, nawet stłumiony, nie prześlizgnąłby bez śladu po niemieckiej ziemi. Zostawiłby on po sobie nasienie przyszłego plonu, jako sam wyrósł z przeszłocznego zasiewu, z poświęcenia się kilku niemieckich harcówników wolności, które wtedy zdawało się zmarnowanym i daremnym.

Wszakże, jeżeli po jednej stronie rozsądek i miłość własnej ojczyzny, niedozwala nam Polakom zachować się względem Niemiec obojętnie i biernie, po drugiej staje przed oczyma długi, nieprzejrzany szereg tak odwiecznych jak i świeżych krzywd i ciężkich uraz do niemieckiego plemienia. Serce zakrwawia, duszę oburza samo wspomnienie zbrodni i bezczelności Germanizmu, wiecznie dybiącego na cudze, wciąż głodnego, wciąż łaknącego, nawet wtedy, gdy się dławi łupem, dopiero co polkniętym. Dwa główne rządy niemieckie weszły z Moskwą w rozbójniczą spółkę na umęczenie i poćwiertowanie Polski. Rabacya galicyjska i Poznańskie beżeństwo idą o lepszą w niekzemności i zbestwieniu z najkrwawszym i najdzikszym terroryzmem pogaństwa i wieków średnich; nakoniec zeszlóroczny sejm Frankfurcki streścił w sobie hydne przywary i nałogi egoizmu i politycznego żarłocstwa, tém brzydsze, że bezsilne, tém plugasze — ze bezskuteczne, i że tylko, jakby były mimowolnym objawem wrodzonej sromoty, silniejszym nad rozum, nad wszelkie względy, nad uczucie własnego, rzeczywistego dobra.

Ale czyż to wszystko ma spadać na karb niemieckiego narodu? Nie, bynajmniej. Naród niemiecki nie żył politycznie; społeczną tam funkcję na zewnątrz, sprawował monarchizm i arystokracja, a naród grzeszył tylko o tyle, że tak długo własny kark poddawał jarzmu; wszakże i za ten, nie możemy potępiać go bezwzględnie, zważywszy, że federalizm był i jest największą zawadą społecznego postępu, że Francja nawet, dopiero po ustaleniu jednolitości politycznej, przystąpić mogła do ziszczenia społecznej.

Dziś Niemcy szczęśliwsze w tym względzie, potracone wartkim ruchem ogólnej europejskiej rewolucji, nie tylko mają porę i wszelką możliwość zdobyć dorazu, i za jednym, że tak rzekę, zamachem, tak polityczną, jako też i społeczną jednolitość, ale nawet, przez wyłączone położenie jeograficzne, nigdy pojedynczo, nigdy z osobna nie zdobędą jednej bez drugiej.

Arystokracja to niemiecka, plód zwichniętego systemu feudalnego, stała się niewyczerpanym źródłem, ucisku wewnątrz i łupieżstwa na zewnątrz. Ona to przywłaszczywszy sobie dożywnie niegdys urzędy Duków i Margrabiów, zamieniła je w udzielny monarchizm, rozrywając na części przestrzeń jeograficzną, dzieląc się narodem osiadłym na tej przestrzeni, jak bydłem, jak trzodą. Arystokracja to niemiecka, zasadzona na pierworodztwie, wysyłała w świat wydziedziczonych młodszych synów swoich, gonić wiatry za nieznanem szczęściem, godzić na cudze, rozbijając na swą rękę, lub wynajmować się i zaprzedać szczęśliwszym. Młodsze Grafy, Barony i Rytery niemieckie, w rycerskiej zbroicy, lub w krzyżackim habicie, ciągnęły jak wędrowna szarańcza, jak drapieżne ptastwo wietrzące krew i ścierwo. Stąd demoralizacya wierzchnich warstw społecznych, przesiąkająca coraz głębiej, zarażająca mieszczaństwo i biurokracyę niemiecką. Stąd ona niespokojność umysłowa, tak dziwna przy wrodzonej oziębłości, ona łatwość rozbratu z domową strzechą i Ojczyzną, pędząca Niemców w cudzoziemskie służby, zaludniająca nimi moskiewskie i austriackie stopy. Zwycięztwo rewolucji, zniesienie wszystkich przywilejów, a zatem i pierworodztwa, jednolitość polityczna i społeczna odmieni te nałogi, i uwolni obce kraje od natrętnych, nieproszonych przybyszów. Niemiec zdobywszy u siebie zupełną narodowość i ojczyznę, nie zapragnie cudzej i nie targnie się na nią.

A jako dawne względem nas grzechy, nie ciężą na niemieckim narodzie, ale na jego monarchizmie i arystokracji, tak tém bardziej rozbiorowe i zeszlóroczne.

Austria i Prusy poćwiertowały Polskę. Cóż narodowi niemieckiemu do pruskiej i austriackiej zbrodni? Austria i Prusy, to pstre, różnobarwne zlepki, to potwory polityczne, równie ciężkie i nienawistne narodowi niemieckiemu jako i nam samym. Jarzmo pruskie zarówno gniecie i kaleczy Poznańskich, Żmudzkich i Śląskich Polaków, jako i Niemców Nadreńskich i Saskich. Wiedeńczyk w nienawiści ku hydrze austriackiego rządu, nie da wyprzedzić się Polakom, Węgom ani Włochom. Nie naród przeto niemiecki jest wrogiem i katem naszym, ale monarchizm i arystokracja pruska i austriacka, ale dynastia Hohenzolców i Habsburgów.

A sejm frankfurcki byłże rzeczywistym, rzetelnym reprezentantem niemieckiego narodu? Sejm frankfurcki wybrany pod wpływem monarchizmu i biurokracyi? Zaprawdę, dziwić się należy, nie temu że sejm frankfurcki dzielił Poznańskie, że kalwinistów i żydów w Polsce i Węgrzech chciał przysposobić za rodzonych synów niemieckiej ojczyzny, że łaknął Lombardyi i Triestu, ale raczej temu że w sejmie tak wybranym, znaleźli się mężowie z sumieniem i sercem, pojmujący zdrowo i jasno dobro własnego kraju, solidarność narodów i ich wzajemne jednych względem drugich obowiązki. Wielki to i niezawodny dowód niemieckiego demokratyzmu, że monarchizm i biurokracya, przy wyborach na sejm frankfurcki, nie potrafiły przeszkodzić wybraniu 140 takich mężów, jak Blum, Ruge, Vogt i Szafrath! Ta mniejszość znakomita, bo przenosząca trzecią część ogółu sejmowego, reprezentowała rzeczywicie naród niemiecki, i jest dlań i dla nas, niezawodną przyszłości ręką.

Wszakże nie idzie za tém, abyśmy z ofiarą krwi polskiej spieszyć mieli bezwarunkowo i bezwzględnie. Krew ta, jako wyłączna własność, najdroższy skarb matki-Ojczyzny, nie zbroczy niemieckiej ziemi bez wyraźnych nadal zaręczeń i zupełnej pewności, że czy zwycięstwo, czy przegrana, nigdy zmarnotrawioną nie będzie, bo shartuje moralne ogniwa dwu wielkich sąsiednich narodów, ogniwa zadzierżgnione spólnością zasad i celu.

Niemce monarchiczne, Niemce federacyjne, Niemce w szponach Prus i Austrii, to obrzydłe a wygodne narzędzie caratu; to miecz katowski na karki nasze; to smok plugawy w środku Europy, dławiący i trawiący co tylko pochwyć zdoła; to nasz wróg śmiertelny; to sprawdzenie starego przysłowia: *Ze póki świat światem; nie będzie Niemiec Polakowi bratem.* — Niemce zaś wyzwolone, Niemce jednolite politycznie i społecznie, Niemce republikańskie, to naturalny nieprzyjaciel carskiego moskwicizmu; to nasz wieczny przeciwnik niemu sprzymierzeniec; to potrzebny i konieczny łącznik między wschodem i zachodem; to naród sąsiadujący z nami spokojnie i poczciwie; to zadanie kłamstwa, raz na zawsze, owemu przysłowiu i urzeczywistnienie solidarnego ludów braterstwa.

Jednolitość przeto Niemiec, ale jednolitość zupełna, zarazem polityczna i społeczna, słowem homogenia niemiecka jest sprawą ogólną rewolucyjną, sprawą chrześcijaństwa, a więc i *sprawą Polską!*

W ciągu ośmnaścieletniego tułactwa, nie raz już dowiodła Emigracja polska, że umie spełniać obowiązek pomocy braterskiej. Powodowana temi uczuciami Sekcja Paryż Towarzystwa Dem. Pol., wyznaczyła z pomiędzy siebie pięciu członków, polecając im zatrudnienie się przybyłymi z Polski, po wypadkach zeszłego roku braćmi, którym rząd francuzki, dając z początku szczupły zasiłek, odmówił go zupełnie od dnia 1° maja r. b. Wyznaczeni przez Sekcję Paryż obywatele, ks. Czechowski, Lewkowicz, Przybylski, Kozłowski i Podwysocki, zawiązali się w radę gospodarczą i z funduszu uzbieranego przez siebie składek, od dnia 1° maja, utrzymują obecnych w Paryżu, potrzebujących pomocy braci. Chętnie wspierając ich usiłowania, umieszczamy poniżej złożoną nam przez nich odezwę, przedstawiającą sprawozdanie z działań Rady gospodarczej, rachunek z zebranych dotąd funduszy i konieczną potrzebę zasilania ich kassy.

RADA GOSPODARCZA BRATERSKICH POSEŁUG

do

BRACI POLAKÓW.

Bracia!

Ostatnie rozporządzenia rządu francuzkiego, dotknęły najnieznośniej młodszych braci naszych, przybyłych do Francji po zeszłorocznych wypadkach.

Przy zamkniętych stosunkach z Krajem, a przez to niemożności zniesienia się z rodzinami, odmówienie tej młodzieży z końcem Kwietnia, zasiłków miesięcznie po 15 fr. udzielanych, postawiło ją w niemożności wyżywienia się.

Zaledwie też takie jej położenie, doszło do wiadomości publicznej, natychmiast uczucia chrześcijańskiej miłości, odezwały się w sercach wszystkich rodaków, będących w możności przyjscia w pomoc nieszczęśliwszym od siebie braciom.

Wszystkie Instytucje Emigracyjne, mające za cel wspieranie w niedostatku, pospieszyły także z pomocą z swęj strony.

Licząca się w rządzie tych Instytucyj Rada Gospodarcza, wybrana przez Sekcję Paryż Towarzystwa Demokratycznego Polsk., spiesząc z pomocą z dobrowolnych składek, złożonych przez członków tegoż Towarzystwa i zebranych po za obrębem jego, poczytała sobie za obowiązek działalność swoją powiększyć, w miarę urosłej potrzeby, i ażeby zaspokoić ile można, wymagania co dzień pomnażającej się liczby nieszczęśliwych, odezwała się do spółbraci i w skutku jej odezwę pospieszyli z ofiarami, wnieśli do Kassy Rady Gospodarczej w miesiącu Maju następujący Obywatele:

Aleksandrowicz 5 fr. 25 c. Arkuzewski Julian 50 c. Badowski Józef 40 c. Bardzikowski Antoni 5 fr. Batory 25 c. Biergiel 50 c. Bilewicz 50 c. Bonowicz 50 c. X. Bralewski 2 fr. Brawacki 1 fr. Brzeziński Antoni 1 fr. Budziszewski 1 fr. Bulewski 50 c. C. 5 fr. Centralizacya T. D. P. 160 fr. Chłędowski 2 fr. Czarnomski 25 c. X. Czechowski 50 c. Czyszkowski 50 fr. Hulanicki 50 c. Dobiecki 50 c. Dobrowolski 1 fr. Donlewi 50 c. Dłuski 1 fr. Dubiecki 1 fr. Dumowski 50 c. Dunin 20 c. Dyski 50 c. Faliński Stanisław 50 c. Fijałkowski 50 c. Formanski 50 c. G. 100 fr. Gajewski 25 c. Gorecki P. 50 c. Gorecki Antoni 1 fr. 10 c. Górecki Michał 50 c. Gordaszewski 50 c. Gostyński 30 c. Halar Leon 25 c. Halicki 50 c. Hasman Feliks 50 c. Hiż 50 c. Chodorowicz 30 c. Holownia 25 c. Horoch 1 fr. Jahółkowski 1 fr. Januszewicz 3 fr. Jaworski 25 c. Jelnicki 25 c. Niewski Hieronim 1 fr. Kalinowski 50 c. Kamiński Jan 50 c. Kieller 25 c. Klemczyński 50 c. Korabiewicz 1 fr. X. Korycki 40 c. X. Kowalski 1 fr. 50 c. Kosmański 50 c. Krauziński 50 c. Kurosz 25 c. Kozłowski Leon 50 c. Kozłowski Jan 50 c. Laskowski 25 c. Lewicki 25 c. Lisiecki 25 c. Liśniewski 30 c. Listopaeki 75 c. Lubieński 5 fr. Lukasiński 50 c. Marcinkiewicz 1 fr. Manel 25 c. Matuszewicz 30 c. Mazilewski Franciszak 50 c. Mazurkiewicz 50 c. Mierzejewski 1 fr. Miłaszewski 50 c. Mizgier 50 c. Molsdorf 50 c. Morawski Franciszek 1 fr. N. N. razem 5 fr. 80 c. Nożewski 1 fr. Oborski 1 fr. Oliwiński 25 c. Ordega Władysław 1 fr. Ordega Józef 1 fr. 50 c. Orłowski 50 c. Osuchowski 50 c. P. 200 fr. P. P. 200 fr. Parczewski 1 fr. Paszkowski 2 fr. Piechowski 50 c. Pietrzykowsy 75 c. Pietrzykowski 1 fr. Piotrowski 75 c. Piotrowski Stanisław 50 c. Podolecki 1 fr. Podwysocki Kazimierz 50 c. Pracki Stefan 50 c. Przepałkowski 25 c. Przedziszewski P. 1 fr. Przybylski Ludwik 25 c. Radnicki 50 c. Radziejowski 50 c. Rappeport 50 c. Rymkiewicz 50 c. Rogorski 50 c. Rudkowski 25 c. Rudzki M. 50 c. Różycki 50 c. Rytel 25 c. Sarnecki 50 c. Sekcja Paryż 7 fr. 65 c. Smolkowski Anrzej 1 fr. Smolikowski Aleksander 25 c. Stamirowski 25 c. Stepieński Paweł 25 c. Stepowski 50 c. Stroczyński Jan 50 c. Struszowicz 50 c. Suchorski 40 c. Suchorzewski jenerał 2 fr. Święciecki 1 fr. Szałas 50 c. Szekalis 50 c. Szelingiewicz 50 c. Szemetowicz 20 c. Szmit Piotr 50 c. Szejn 50 c. Szwedziński 50 c. Tiss 50 c. Urbanowicz 1 fr. Węgliński 1 fr. Wien 40 c. Wislocki 50 c. Witkiewicz Zygmunt 50 c. Włoszczewski 40 c. Wojciechowski 1 fr. Woliński Stanisław 1 fr. Wołowicz Wawrzyniec 50 c. Wroblewski Rafał 50 c. Wrotnowski 50 c. Wyszkievicz Karol 1 fr. Zagorowski 50 c. Zalewski K. 1 fr. Zalewski 50 c. Zawadzki 50 c. Ziemecki 25 c. Zięgielewski 50 c. Żyliński 25 c.

Summa ogólna 781 70

Z tego funduszu wydano za 683 biletów rozdanych w Maju r. b. na obiady, umówione po 40 c. wypłacono	273 20
Udzielono wsparcie 16 ^u braciom przechodzącym przez Paryż	39 .
Za książkę na utrzymanie rachunków zapłacono	2 .
Za mieszkanie w miesiącu Maju dla 39 osób zaplac. 125 10	
1 Czerwca wynajęto wspólne mieszkanie i zapłacono do 15 Sierpnia	50 .
Koszta wprowadzenia się do tego mieszkania, zakupienie naczyń kuchennych i stołowych dla 60 osób	80 95
Razem wydano	570 25

Wpłynęło jak wyżej fr. 781 cent. 70

Wydano 570 25

Pozostaje 211 45

Przedstawivszy stan powierzonych sobie funduszy, Rada Gospodarcza ma za obowiązek donieść, iż nabyła przekonania, że dla niemających żadnego sposobu do życia, szczerpłe w miarę zasobów, szczegółowe wsparcia, nie mogą być

dostatecznymi, bo stawiając wspieranych w przykrą niepewności jutra, zmagają ich nie raz do osobistej kwesty. Z tych przeto powodów Rada Gospodarcza zajęła się urządzeniem domu wspólnego mieszkania, na wrór koszar, gdzie wspólna kuchnia zmniejszy o dwakroć kosztą pojedynczego utrzymania się i poła młodzieży sposobność ćwiczenia się moralnie, wojskowo i naukowo; z pomocą zdolnych ku temu braci. Tym sposobem zapobiegając następstwom, będącym nie raz skutkiem nierozsądnej rozpacz, lub nawyknień do próżniactwa, Rada Gospodarcza ma na celu nietylko przyjsć z pomocą współbraciom, ale i oddać rzeczywistą posługę Ojczyźnie.

Te są zamiary i środki nasze, które niniejszém przedstawiając, odwołujemy się do uczuć serc polskich, które nigdy nie zawiodły nadziei pragnących spełnić obowiązek braterskiej posługi.

Od was szanowni ziomkowie zależy, czy korzystających już ze wsparcia i jeszcze się zgłaszających, będziemy mogli i nadal utrzymać. Nieszczędźcie grosza wdowiego, dla braci ożywionych tēm samém co wy uczuciem miłości Ojczyzny i dla niej poświęcić się pragnących.

Dam Polskich upraszamy o zaopatrzenie tworzącego się zakładu w prześcieradła, ręczniki i inną bieliznę.

Paryż dnia 7 czerwca 1849 r.

X. Michał-Maciej Czechowski — Jan Kozłowski — Ludwik Przybylski — Edward Lewkowicz — K. Podwysoccki.

Adres do Rady Gospodarczej: à Monsieur Michel Czechowski, rue de la Harpe, N. 19. — W tēm samém miejscu są do przejrzania szczegółowe rachunki z szafunku zebranych funduszów, i tam przyjmujecie składki X. Czechowski, członek i kassyer Rady Gospodarczej.

Przy ogłoszeniu powyższej odezwy, nie mamy potrzeby rozszerzać się z zachęcaniem naszych braci do pospieszenia z pomocą; bo wiemy że nauczeni własnym doświadczeniem, umieją ocenić przykre położenie tych, co nie mając środków utrzymania się, nie znając języka, nie mogą być zdolnymi sami sobie zaradzić. Ograniczymy się tylko na tēj uwadze, że pojedyncze ofiary, choćby najmniejsze i czynione w miarę możności każdego, skoro od obowiązku pomocy nikt się wyłączać nie będzie, mogą się stać obfitym źródłem do zaopatrzenia koniecznych potrzeb braci nowoprzybyłych.

KORRESPONDENCYA DEMOKRATY.

Od granic Polski, d. 28 maja... Już tedy od miesiąca gószczą Rosyjanie w Galicyi. Wojsko znużone, ponure, widocznie nieukontentowane, pogardza Austryakami, nie nawidzi ich i wzajemnie przez nich jest nienawidzone. Ta wzajemna niechęć do siebie, objawia się nie tylko w uczuciach oficerów, ale i żołnierzy. Patrząc zbliżka na nich, trudno wierzyć aby mieli wspólnie bić Węgrów, chyba dla tego że *Car przykazał*. Pomiędzy Rosyjanami jest wielu Polaków, tak oficerów jak i żołnierzy. Oficerowie wszędzie bardzo grzecznie się obchodzą i trzymają w karności żołnierzy, to nie podoba się Austryakom, którzy są bardzo teraz potulni.

Teraz tak odcięci jesteśmy od Węgrów, że żadnych wiadomości mieć nie możemy. Przecież rozchodzą się pogłoski że już na granicy Węgier a Galicyi, Węgry spotkali się z Rosyjanami i Bóg poszczęścił Węgom. W Wadowicach i w innych miasteczkach Galicyi szpitale są zapchane chorými Rosyjanami. W Krakowie, 15^{go} maja, rozstrzelano Strzemeckiego, donosilem już dawniej, że był wskazany na śmierć za udział w poruszeniu chłopów około Chrzanowa. Godnie, jak przystoi obywatelowi kochającemu Ojczyznę, zachował się Strzemecki w ciągu całej inkwizycyi. W ostatniej chwili, z wypogodzoném czołem wymówił te słowa: « Chętnie umieram, bo widać jeszcze i mojej krwi trzeba było dla dopełnienia męczeństw za Ojczyznę. » Oprócz wojska, nikt nie był ohe-

cnym tēj ekzekucyi na zamku Krakowskim odbytėj, żołnierze mocno byli wzruszeni obojętnością, z jaką szedł na śmierć Strzemecki, a wyrzeczone przez niego ostatnie słowa, jednemu z strzelających na komendę majora, wytrąciły z rąk karabin, mniej jedna kula ugodziła w pierś męczennika, ale żołnierz zato, że nie umiał się oprzeć uczuciom serca, zbieształy przez majora poszedł do kozy.

Pomimo że Szwejkowski, pułkownik żandarmeryi rossyjskiej, dyryguje policją w Krakowie, komunikacya z Królestwem Polskiem jest bardzo obostrzoną. Ridiger jest w Krakowie, wkrótce pospieszy za armią. W pałacu Wielopolskich zapisano kwatery dla Paszkiewicza. Na Łobzowie zakładają ludwisarnię i magazyny amunicyjne. Do Sanoka przywieźli wielu rannych Rosyjan, zdaje się po potyczce na granicy ołbytėj z przednią strażą Dembińskiego. Wielu bardzo oficerów rossyjskich aresztowano już w ciągu marszu do Galicyi i odesłano do cytadeli warszawskiej, w Krakowie i Galicyi ciągle biorą do wojska, rekwizycye ogromne, za które nie płacą, ale jak zwykle, obiecują zapłacić. Dziś w Krakowie przetrząsają wszystkie mieszkania, szukają broni.

WIADOMOŚCI I DONIESIENIA

Włochy. Rząd francuzki odwołał wysłanego do Rzymu pełnomocnika, odmawiając potwierdzenia zawartych pomiędzy nim a rządem rzymskim układów; rozwiązał ręce generałowi Oudinot, usiłującemu Rzym zająć. Dzienniki francuzkie donoszą, że wspomniany generał w pierwszych dniach czerwca nowy przypuścił atak, jedne utrzymują, że zajął miasto, inne twierdzą, że został odpartym ze znaczną klęską. — Wojska austryackie oblegają Ankonę.

Niemce. Badeńskie i nadreńska Bawarya, ulegają wspólnemu, rewolucyjnemu rządowi, pod względem militarnym, skarbowym i politycznym. Zgromadzenie narodowe obydwóch tych prowincyj, ma być otworzoném dnio 10 b. m. Rewolucya objawia się i w innych prowincjach, wojsko wirtemburskie oświadcza gotowość wspierania dążności, podniesionej w Badeńskim rewolucyi. Z kilku pułków wysłano deputacyę do oficerów z żądaniem, aby wykonali pzzysięgę na konstytucyę frankfurtską i aby oświadczyli, czy chcą jęj bronić wspólnie z Badeńskim i Bawaryą nadreńską, przeciwko skonalizowanym królom i książętom. — Szeregi rewolucyjnego wojska badeńsko-bawarskiego codziennie zwiększają się, nowo przybywającymi ochotnikami ze wszystkich prowincyj niemieckich. W tych dniach spodziewają się ataku zbliżających się wojsk pruskich.

Król pruski narzuca nową konstytucyę, jakoby z przyzwoleniem króla saskiego, bawarskiego i hanowerkiego. W moc tēj konstytucyi, chce niezwłocznie objąć naczelne rządy Niemiec, lecz arcyksiążę Jan austrecki, opiera się złożeniu powierzonej mu pzzez sejm frankfurtski władzy. Sejm frankfurtski zbiera się już w Studgardzie.

Wyraźne haos w Niemczech. W skutku rewolucyjnych poruszeń, jest władza centralna frankfurtska, której odmawiają posłuszeństwa ci sami książęta, którzy w roku zeszłym ją wzniesli. De facto istnieje władza narzucająca się króla pruskiego. Król bawarski chwycie się w postanowieniu, czy się łączyć z Pruskiem, czy z Austryakiem. Austrya ufna w pomoc Rosyji, oczekuje korzystnej chwili ku zniweczeniu zabiegów króla pruskiego. Oprócz tych ważniejszych materod, tyle jest odmiennych dążności, ile matych książąt i książątek, liczą Niemcy. — Nakoniec, jest rząd rewolucyjny badeńsko-bawarski, mający współczucie Ludu niemieckiego, którego dążność wzniesienia na gruzach tronów, jednych, całych, niepodległych Niemiec, wcześniej czy później, skutek osiągnąć musi.